

AM2024.06.19Ø

Retten i Glostrups KENDELSE

Dato: 16. november 2023

Rettens sagsnr.: A3-8421/2023

Politiets sagsnr.: 0700-10171-00048-23

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født marts 1976

Ved dom af 13. maj 2016 blev *Tiltalte* fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1. *Tiltalte* blev dømt til psykiatrisk behandling på hospital for sindslidende med tilsyn af Kriminalforsorgen under udskrivning, således at der af Kriminalforsorgen i forbindelse med overlægen kunne træffes bestemmelse om genindlæggelse, jf. straffelovens § 68. Der blev ikke fastsat en længstetid.

Anklagemyndigheden har den 13. juli 2023 indbragt sagen for retten, jf. straffelovens § 72.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået, at foranstaltningen ændres til dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling subsidiært, at den tidligere idømte foranstaltning opretholdes.

Tiltalte har påstået, at foranstaltningen ikke ændres som påstået af anklagemyndigheden subsidiært at den idømte foranstaltningen ophæves mest subsidiært forlænges.

Sagens oplysninger

Kriminalforsorgen har i udtalelse af 23. februar 2023 oplyst:

"...

*Tilsynet varetages af Kriminalforsorgen i samarbejde med Retspsykiatrisk Opsøgende Team (ROT). Kriminalforsorgen ser *Tiltalte* ved samtaler på hans bosted og har fastsat en tilsynsfrekvens hver 6. uge på baggrund af en socialfaglig vurdering. Kriminalforsorgen er dog flere gange mødt op forgæves, da han har forladt stedet. Aktuelt er *Tiltalte* indlagt i Psykiatrien i Slagelse og opfølgning sker ved telefonsamtaler til personalet til afdelingen.*

*Tiltalte har haft sin nuværende dom siden 2016, men har inden haft foranstaltningsdomme i adskillige år. Han behandles for diagnoserne paranoid skizofreni samt skadeligt forbrug af euforiserende stoffer og psykiatrien vurderer, at *Tiltalte* er kronisk psykotisk.*

*Han har haft et mangeårigt misbrug af primært hash og han drikker ind imellem også alkohol, hvilket forværrer den psykiske tilstand. *Tiltalte* har ikke ønske om at komme i misbrugsbehandling.*

Tiltalte er førtidspensionist og har boet på sit nuværende bosted, hvor der er døgnbemanding, siden februar 2020.

Tiltalte er præget af sin psykiske tilstand og misbruget og det er ikke muligt at have en relevant dialog med ham om hans situation og de nye sigtelser, Kriminalforsorgen er oplyst om.

Samlet set vurderer Kriminalforsorgen, at Tiltalte's risiko for recidiv til ny kriminalitet er stor og det er vanskeligt at dæmme op for denne. Den nuværende foranstaltning vurderes ikke at kunne forebygge ny kriminalitet i tilstrækkelig grad.

Der afventes fortsat en dato for retsmøde, hvor både kriminalforsorgen og behandlingsansvarlig overlæge i 2022 har indstillet til en anbringelsesdom. Aftalen er, at Tiltalte ikke må udskrives fra Retspsykiatrisk afsnit ... i Slagelse før der er truffet afgørelse af retten.

Kriminalforsorgen i Roskilde skal hermed erklære sig enig i vurderingen fra behandlingsansvarlig overlæge Vidne og anmode om, at skærpe foranstaltningen til anbringelse på en psykiatrisk afdeling.

... "

Retspsykiatrisk Opsøgende Team har i udtalelse af 24. marts 2023 oplyst:

" ...

Retslig

Patienten er ved Retten i Glostrup d. 13.05.2016 dømt til behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse.

Der fastsættes ingen længstetid for foranstaltningen. Ved kendelse afsagt d. 09.08.2021 af Retten i Glostrup blev foranstaltningen opretholdt.

Der foreligger 2 sigtelser af d. 31.01.2022 og d. 27.04.2022 for vold mod nogen i offentlig tjeneste. Desuden foreligger der sigtelser af d. 12.02.2022 og d. 21.02.2022.

Der foreligger tiltalefrafald af d. 11.02.2022.

Diagnoser

DF200 Paranoid skizofreni

DF191 Skadelig brug af flere eller andre psykoaktive stoffer

Misbrug

Når patienten har mulighed for det, har han et misbrug af alkohol, hash, samt amfetamin og lignende. Det er ikke lykkedes i længere perioder at afholde ham fra misbrug, således har han selv under indlæggelse tidvist været misbrugende.

Sociale forhold

Aktuelle boligforhold: Patienten har i de seneste år boet på døgnbemandet bosted. Han har dog ikke opholdt sig på stedet, siden april 2022, hvor han blev indlagt på retspsykiatrisk afdeling.

Civilstatus: Patienten er fraskilt. Han har 3 sønner, som bor hos deres mor.

Netværk/kommunale foranstaltninger: Patienten har god kontakt til sine forældre og søskende. Broderen er blevet værge for ham.

Psykiatrisk igennem det seneste år, herunder indlæggelser og deres varighed

Der er senest afgivet udtalelse til Statsadvokaten d. 10.01.2022. Heri anbefaledes foranstaltningen opretholdt.

I forbindelse med nye sigtelser er der d. 22.07.2022 og igen d. 15.09 2022 afgivet udtalelse til Midt- og Vestsjællands Politi, hvor foranstaltningen anbefales skærpet. Herfra kan resumeres:

Patienten fik sin første dom for vold i 1995 og igen dom for vold i 1998. Han har været kendt i Psykiatrien siden 1999.

Han fik sin første dom til psykiatrisk behandling i 2000 og har siden fået flere på hinanden følgende behandlingsdomme.

Psykiatrisk sygehistorie:

Første kontakt til psykiatrien som nævnt i 1999. Der har formentlig været begyndende symptomer forud for dette.

Patienten blev tilknyttet Retspsykiatrisk Opsøgende Team i januar 2011, da forløbet i distriktspsykiatrien ikke havde kunnet bremse op for alvorlig kriminalitet. Han har været fulgt i Retspsykiatrisk Opsøgende Team siden da.

Patienten har klassiske symptomer på paranoid skizofreni i form af vrangforestillinger af persekutorisk og megaloman karakter samt hallucinationer på hørelsen.

De talrige episoder gennem tiden med vold eller trusler om vold kan både være udløst af paranoid tænkning eller simpel vrede, hvis et ønske ikke efterkommes øjeblikkeligt. Brug af rusmidler forstærker både de psykotiske symptomer og aggressiviteten.

Ifølge pårørende har patienten oprindeligt været begavet indenfor normalområdet. Han fremtræder i dag med begrænsede kognitive ressourcer. Der foreligger ikke en egentlig IQ testning hverken fra før eller nu.

Både sindslidelsen og misbruget kan have bidraget til forringelsen af de kognitive evner.

Sygdomsbilledet har ikke ændret sig væsentligt gennem årene. Der er kun moderat effekt af den antipsykotiske medicin. Patienten har været i depotbehandling gennem mange år, idet han aldrig har villet tage medicinen som tabletter, når han ikke var indlagt.

Igennem hele forløbet har der været et blandingsmisbrug af især alkohol, hash og centralstimulerende stoffer, når patienten har haft mulighed for at få fat i det. Det er aldrig lykkedes at få patienten til at ophøre med dette, med mindre han er indlagt. Han savner fuldstændig forståelse for skadevirkningen af rusmidler.

Tilstanden kan stabiliseres i nogen grad under indlæggelse, selv om grundsymptomerne ikke forandrer sig væsentligt. Bedringen ses formentlig på baggrund af begrænset misbrug under indlæggelse.

Patienten er åben omkring sine symptomer. Han er på ingen måde garderet eller tildækkende, men i stedet bagatelliserende. Han har ikke sygdomsindsigt og synes heller ikke at have forståelse for almindelige sociale normer. Han udviser ingen fortrydelse i forhold til de begåede handlinger, fordi han mener sig i sin gode ret. Han har ikke været tilgængelig for en psykoterapeutisk eller pædagogisk indsats.

Han har siden seneste udtalelse været indlagt 5 gange i henhold til dommen og er fortsat indlagt.

D. 31.01.2022 — d. 11.02.2022: Pga. trusler mod personalet på rådhuset i Odsherred.

D. 07.03.2022 — d. 09.03.2022: Pga. manglende samarbejde om behandlingen.

D. 22.03 2022 — d. 12.04.2022: Pga. trusler mod kommunal sagsbehandler.

D. 16.04.2020 — d. 21.04.2022: Pga. trusler på livet mod en medbeboer på hans bosted.

D. 30.04.2022 og er fortsat indlagt.

Han har således været stort set kontinuerligt indlagt i hele det forgange år. Under de korte perioder han har været udskrevet, har han pådraget sig de nye sigtelser.

Han har aktuelt ikke udgang, da han ikke har kunnet overholde aftaler om at afholde sig fra misbrug under udgang.

De foreløbig 11 måneders kontinuerlig indlæggelse har ikke ændret på det ovenfor beskrevne billede på trods af flere forsøg på omlægning af medicinen til mere effektiv antipsykotisk behandling. Han anses for behandlingsrefraktær.

Objektivt psykisk:

Patientens symptomer er tydelige for omgivelserne, idet hans adfærd og tale er præget af hans vrangforestillinger og hallucinationer. Han taler f.eks. højt med sig selv og imaginære personer, griner pludseligt og inadækvat og laver fagter i luften. Det er også tydeligt, at symptomerne forstærkes ved misbrug.

Medicin:

Trilafon (perfenazin) 216,4 mg i.m. hver 2 uge (antipsykotisk medicin i depotform).

Serenase (haloperidol) 10+0+5 mg (antipsykotisk medicin). Delepsine R. (valproat) 500+0+1000 mg (stemningsstabiliserende).

Konklusion:

Tiltalte er en 47 årig mand, der fik sin første dom for vold som 19-årig og få år senere blev diagnosticeret med paranoid skizofreni. Han har herefter fået adskillige domme til psykiatrisk behandling.

Han kan være ganske plaget af sine symptomer, men har alligevel en del modstand mod den medicinske behandling.

Han har ikke forståelse for, at rusmidler forstærker de psykiske symptomer og ofte gør ham mere aggressiv. Han har været misbrugende selv i meget beskyttet miljø og har ikke kunnet overholde aftaler om udgang uden at misbruge.

Patienten har ingen sygdomsindsigt og ingen forståelse for samfundets love, regler og normer.

Trods det, at patienten har været underlagt retslige foranstaltninger i ca. 23 år, er det ikke lykkedes at forebygge ny kriminalitet.

Sygehistorien og det samlede billede peger på, at ny kriminalitet ikke kan forebygges med mindre patienten er indlagt.

Det vurderes således, at den nuværende foranstaltningen ikke er tilstrækkelig til at forebygge kriminalitet, og det anbefales at skærpe foranstaltning til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

..."

Retslægerådet har i udtalelse af 31. maj 2023 oplyst:

"...

Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet på baggrund af tilsendte akter med retspsykiatrisk erklæring af 24. marts 2023 ved overlæge Vidne, Retspsykiatrisk afdeling, Slagelse sygehus, om

Tiltalte, der for personfarlig kriminalitet i maj 2016 blev dømt til psykiatrisk behandling, og hvis foranstaltning blev forlænget med to år i august 2021, udtale nedenstående.

Når Tiltalte har haft mulighed for det, har han haft et misbrug af alkohol, hash samt amfetamin og lignende. Det er ikke lykkedes i længere perioder at afholde ham fra misbrug. Han har i de seneste år boet på døgnbemandet bosted, men har dog ikke opholdt sig der, idet han i april 2022 blev indlagt på retspsykiatrisk afdeling. Han er fraskilt, har tre sønner, som bor hos deres mor. Han har god kontakt til sine forældre og søskende. Broderen er blevet værge for ham.

Tiltalte fik sin første dom for vold i 1995 og igen dom for vold i 1998. Han har været kendt i psykiatrien siden 1999 og fik sin første dom til psykiatrisk behandling i 2000 og har siden met flere følgende behandlingsdomme. Han har klassiske symptomer på paranoid skizofreni i form af vrangforestillinger af persekutorisk og megaloman karakter samt hallucinationer på hørelsen. De talrige episoder gennem tiden med vold eller trusler om vold kan både være udløst af paranoid tænkning eller simpel vrede, hvis et ønske ikke efterkommes øjeblikkeligt. Brug af rusmidler har forstærket både de psykotiske symptomer og aggressiviteten. Ifølge de pårørende har han oprindeligt været begavet indenfor normalområdet, men der foreligger ikke en egentlig IQ-testning hverken fra før eller nu. Han fremtræder i dag med begrænsede kognitive ressourcer, formentlig på grund af sindslidelsen og misbruget. Sygdomsbilledet har ikke ændret sig væsentligt gennem årene, og der er kun moderat effekt af den antipsykotiske medicin. Han har været i depotbehandling gennem mange år, idet han aldrig har villet tage medicinen som tabletter, når han ikke var indlagt. Tilstanden kan dog stabiliseres i nogen grad under indlæggelse, selv om grundsymptomerne ikke forandrer sig væsentligt. Bedringen skal formentlig ses på baggrund af begrænsede muligheder for misbrug under indlæggelse.

I aktuelle erklæring beskrives Tiltalte tydeligt sindssyg trods behandling med antipsykotisk medicin som depot. Trods det, at han har været underlagt retslige foranstaltninger i cirka 23 år, er det ikke lykkedes at forebygge ny kriminalitet, og der er i 2022 rejst fire nye sigtelser, herunder to for vold og desuden er der ligeledes i 2022 givet tiltalefrafald. Det samlede billede peger på, at ny kriminalitet ikke kan forebygges, medmindre han er indlagt.

Retslægerådet vurderer herefter, at Tiltalte fortsat kan henføres til straffelovens 16, stk. 1, og anbefaler i henhold til samme lovs 72, stk. 1, at den idømte foranstaltning skærpes til dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

..."

Tiltalte har forklaret, at han har været på Retspsykiatrisk afdeling i Slagelse siden april 2022. Han er stadig på afdelingen. Han får medicin både som tabletter og som indsprøjtninger. Han tager den medicin, de anviser ham. Han har været på udgang hos sin bror under indlæggelsen. Det var uledsaget. Han vil gerne se sin bror noget mere. I starten havde han udgang i 8 timer, men det er nu nedsat til 2 timer. Hans bror kommer og besøger ham, og så tager han med sin bror til et centet i Slagelse for at spise noget mad.

Derefter kører broderen ham tilbage til afdelingen. Han savner sine venner og forældre, der bor langt væk. Hans forældre er gamle og kan ikke komme til Slagelse. Han tager ikke stoffer eller drikker alkohol. Han vil ikke drikke alkohol mere eller ryge hash.

Parternes synspunkter

Anklagemyndigheden har anført, at foranstaltningen skal skærpes til dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling, da Retslægerådet, overlægen og Kriminalforsorgen er enige herom. Det medgives, at det er en væsentlig skærpelse, men det er nødvendigt for at imødegå den betydelige risiko for ny kriminalitet. Tiltalte har været indlagt i meget lang tid, og han begår ny kriminalitet, hvis han ikke er indlagt,

ligesom der er problemer med misbrug. *Tiltalte* har ikke nogen sygdomserkendelse, og kun når han er indlagt, er det muligt at undgå ny kriminalitet, herunder da det kun er under indlæggelse, at der er styr på hans misbrug. Subsidiært skal den idømte foranstaltning opretholdes uden ændringer. Der er ikke noget grundlag for at lempe foranstaltningen.

Tiltaltes advokat har anført, at anklagemyndighedens anmodning er særdeles indgribende. Følges anmodningen, medfører det store og langvarige begrænsninger i *Tiltaltes* personlige frihed og kontaktmuligheder. De lægelige udtalelser er af ældre dato, og der er ikke aktuelle oplysninger, der imødegår *Tiltaltes* oplysninger om, at han ikke længere har noget misbrug af alkohol eller stoffer. Hvis anklagemyndigheden vil opnå den principale påstand, må der rejses ny straffesag ved nævningeting, hvor der kan nedlægges påstand om anbringelse i psykiatrisk afdeling, hvis han findes skyldig i ny kriminalitet, der kan bære en sådan foranstaltning. Under alle omstændigheder kræver en anbringelsesdom kriminalitet af en betydelig alvor, og det er uklart, hvad de oplyste nye forhold reelt drejer sig om. Betingelserne for at ændre den idømte foranstaltning til en anbringelsesdom er således ikke opfyldt. Den nu idømte foranstaltning påstås ophævet henset til proportionalitetshensyn. De forhold, der førte til den idømte foranstaltning er fra 2015, hvorfor der ikke længere er grundlag for at opretholde den idømte foranstaltning.

Rettens begrundelse og afgørelse

Anklagemyndigheden har påstået den idømte foranstaltning skærpet til dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling. Dette er begrundet i, at *Tiltalte* har begået ny kriminalitet.

Det er oplyst, at *Tiltalte* i 2022 er sigtet i 4 nye forhold. Det fremgår imidlertid ikke konkret, hvad de nye forhold omhandler udover, at det er trusler og vold mod offentlig ansat, ligesom det er uklart, hvorledes *Tiltalte* stiller sig til de nye forhold.

Retten finder herefter ikke, at der hjemmel til eller grundlag for at ændre den idømte foranstaltning til en så indgribende foranstaltning som påstået af anklagemyndigheden. En sådan skærpelse må vurderes under en ny straffesag efter tiltalerejsning for de nye forhold.

Tiltalte blev idømt den aktuelle foranstaltning i 2016. Han har tidligere været idømt samme foranstaltning.

Det fremgår af de lægelige oplysninger og vurderinger, at *Tiltalte* fortsætter med ny kriminalitet med mindre, at han er indlagt, og han har ingen sygdomsindsigt, har misbrug og er uden forståelse for regler og normer.

På denne baggrund er det fortsat nødvendigt, at *Tiltalte* er undergivet den pålagte foranstaltning som fastsat ved dommen af 13. maj 2016 uden ændringer, jf. straffelovens § 72.

Derfor bestemmes:

Den foranstaltning, som *Tiltalte* blev idømt ved dom af 13. maj 2016, opretholdes uden ændringer.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

.....

Østre Landsrets 14. afdelings KENDELSE

Dato: 19. juni 2024

Rettens sagsnr.: S-789-24

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født marts 1976, (advokat Lene Østerberg, besk.)

Ved kendelse afsagt af Retten i Glostrup den 16. november 2023 (A3-8421/2023) blev den foranstaltning uden længstetid, som *Tiltalte* blev idømt ved Retten i Glostrups dom af 13. maj 2016, og som blev opretholdt ved samme rets kendelse af 9. august 2021, opretholdt uden ændringer.

Anklagemyndigheden har kæret kendelsen med påstand som for byretten om, at den idømte foranstaltning ændres således, at *Tiltalte* anbringes i psykiatrisk afdeling.

Tiltalte har påstået stadfæstelse. Kæremålet har været mundtligt forhandlet.

Forklaringer

Tiltalte har supplerende forklaret, at han har været indlagt på retspsykiatrisk afdeling i Slagelse siden april 2022. Han tager den medicin, som de giver ham på afdelingen. Han har været på udgang hos sin bror mange gange. Han vil gerne have mulighed for at få udgang til at besøge sine venner og sine forældre. Hans bror besøger ham også i Slagelse.

Bistandsværgen, *Person*, har forklaret, at han er bror til *Tiltalte*. *Tiltalte* får meget stærk medicin. *Tiltalte* har siden indlæggelsen i april 2022 været stabiliseret meget fint, indtil han for ca. en måned siden blev indlagt på et almindeligt hospital, hvor han fik noget medicin, der gjorde, at han måtte stoppe med at tage den medicin, som ellers har stabiliseret hans tilstand. Det bevirker, at *Tiltalte* er meget dårlig og urolig nu og har været det de seneste 3-4 uger. Personalet mente ikke, at *Tiltalte* var klar til at blive transporteret til retten i dag, men lægen holdt fast i, at aftalen skulle overholdes. Der er planlagt en medicinsamtale på afdelingen i morgen.

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagen angår, om den foranstaltning i form af psykiatrisk behandling på hospital for sindslidende uden længstetid, som *Tiltalte* blev idømt ved Retten i Glostrups dom af 13. maj 2016, og som blev opretholdt ved samme rets kendelse af 9. august 2021, i medfør af straffelovens § 72, jf. § 68, 2. pkt., skal ændres, således at *Tiltalte* anbringes i psykiatrisk afdeling.

Tiltalte, der tidligere flere gange er dømt for vold og er idømt foranstaltninger efter straffelovens § 68, blev ved dommen af 13. maj 2016 fundet skyldig i to overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 1. Det blev samtidig anset for bevist, at *Tiltalte* havde gjort sig skyldig i voldtægt omfattet af straffelovens § 216, stk. 1, men han blev ved dommen frifundet herfor på grund af forældelse.

Der foreligger flere sigtelser for vold og trusler efter straffelovens § 119, stk. 1, begået efter dommen af 13. maj 2016, herunder sigtelser for vold og trusler begået efter indlæggelsen på retspsykiatrisk afdeling i april 2022.

Det fremgår af de lægelige oplysninger og udtalelsen fra Kriminalforsorgen blandt andet, at *Tiltalte*, der har været indlagt på retspsykiatrisk afdeling siden april 2022, fortsat har et misbrug af

euforiserende stoffer, herunder under udgang, *at* han ikke har nogen sygdomsindsigt eller indsigt i, at rusmidler forstærker de psykiske symptomer og ofte gør ham mere aggressiv, og *at* det trods det forhold, at han i ca. 23 år har været underlagt foranstaltningsdomme, ikke er lykkedes at forebygge ny kriminalitet. Det er herunder vurderingen, at den nuværende foranstaltning ikke er tilstrækkelig til at forebygge ny kriminalitet.

På denne baggrund og under hensyn til den samstemmende anbefaling fra Retspsykiatrisk Opsøgende Team, Retslægerådet og Kriminalforsorgen finder landsretten det formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser, at foranstaltningen idømt ved dommen af 13. maj 2016 ændres som påstået af anklagemyndigheden, således at *Tiltalte* anbringes i psykiatrisk afdeling, jf. straffelovens § 72, jf. § 68, 2. pkt., idet mindre indgribende foranstaltninger ikke findes tilstrækkelige.

Der gælder fortsat ingen længstetid for foranstaltningen.

Thi bestemmes:

Byrettens kendelse ændres, således at den foranstaltning, som *Tiltalte* blev idømt ved Retten i Glostrups dom af 13. maj 2016, og som blev opretholdt ved samme rets kendelse af 9. august 2021, ændres således, at *Tiltalte* uden længstetid anbringes i psykiatrisk afdeling.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.